

Wet Instituut mijnbouwschade Groningen

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de bestuursrechtelijke afhandeling van verzoeken om vergoeding van schade in verband met bodembeweging door de gaswinning uit het Groningenveld en gasopslag bij Norg wettelijk te regelen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk 1 Algemeen

Artikel 1

In deze wet wordt verstaan onder:

- Instituut: het Instituut Mijnbouwschade Groningen;
- Onze Minister: Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat;
- schade: schade die is ontstaan door beweging van de bodem als gevolg van de aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van het winnen van gas uit het Groningenveld of als gevolg van de gasopslag Norg.

Hoofdstuk 2 Instelling, taak en bevoegdheden

Artikel 2

1. Er is een Instituut Mijnbouwschade Groningen. Het Instituut is gevestigd [te [PM] / op een door de minister te bepalen locatie].
2. Het Instituut vervult zijn taken in onafhankelijkheid.
3. Het Instituut heeft tot taak en is bij uitsluiting bevoegd om op aanvraag, met overeenkomstige toepassing van het civielrechtelijke aansprakelijkheids- en schadevergoedingsrecht uitgezonderd artikel 178, aanhef en onderdeel c, van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, de aanspraak op en omvang van een vergoeding van schade vast te stellen, en de vastgestelde vergoeding aan de aanvrager uit te keren.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen aan het Instituut andere taken worden opgedragen, die samenhangen met de taak, bedoeld in het derde lid.
5. Het Instituut is niet bevoegd om te besluiten op aanvragen tot het treffen van versterkingsmaatregelen.

Artikel 3

1. Het Instituut bestaat uit ten minste drie en ten hoogste vijf leden, onder wie de voorzitter.
2. In afwijking van artikel 12 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen worden de leden van het Instituut benoemd bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister voor Rechtsbescherming voor een periode van ten hoogste vier jaar. Zij kunnen na afloop van deze periode aansluitend tweemaal opnieuw worden benoemd voor eenzelfde periode.
3. De leden van het Instituut zijn onpartijdig en hun benoeming vindt plaats op grond van de deskundigheid die nodig is voor de uitoefening van de taken van het Instituut.
4. De leden van het Instituut worden, op voordracht van Onze Minister voor Rechtsbescherming, bij koninklijk besluit geschorst en ontslagen:
 - a. wegens ongeschiktheid of onbekwaamheid voor de vervulde functie, of
 - b. wegens andere zwaarwegende redenen gelegen in de persoon van de betrokkene.
5. De leden van het Instituut worden op eigen verzoek ontslagen door Onze Minister.

6. De leden van het Instituut vervullen geen betrekkingen waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op een goede vervulling van hun functie of op de handhaving van hun onpartijdigheid of onafhankelijkheid of het vertrouwen daarin.

Artikel 4

1. Aan het Instituut staat ter ondersteuning van haar taak een bureau ten dienste.
2. Onze Minister stelt ten behoeve van de uitvoering van haar taken, voldoende en gekwalificeerd personeel ter beschikking aan het bureau van het Instituut.

Artikel 5

1. Het Instituut kan voor de uitvoering of voorbereiding van bepaalde werkzaamheden commissies instellen, waarvan ook anderen dan leden van het Instituut deel uit kunnen maken.
2. Indien het Instituut een commissie in mandaat belast met besluitvorming op grond van artikel 2, derde of vierde lid, dan is artikel 3, derde en zesde lid, en artikel 13 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen van overeenkomstige toepassing op de leden van de commissie.

Artikel 6

De leden van het Instituut, het personeel van het Instituut en de door het Instituut ingeschakelde deskundigen verlangen of ontvangen van derden geen instructies die op een individuele zaak betrekking hebben.

Hoofdstuk 3 Aansturing en toezicht

Artikel 7

1. Het Instituut stelt een bestuursreglement vast.
2. Het bestuursreglement bevat regels over:
 - a. de wijze van inrichting,
 - b. de wijze van besluitvorming,
 - c. het financiële beheer,
 - d. de administratieve organisatie,
 - e. vervanging van leden, en
 - f. vertegenwoordigingsbevoegdheid.
3. Het reglement wordt door het Instituut gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 8 [uitsluiten bevoegdheid vernietigen van besluiten zbo door minister]

Artikel 22 van de Kaderwet zelfstandig bestuursorganen is niet van toepassing.

Hoofdstuk 4 Procedure bij het Instituut

Artikel 9

1. Het Instituut stelt, met inachtneming van de bepalingen van dit hoofdstuk, een procedure en werkwijze vast voor de behandeling van aanvragen.
2. Het Instituut publiceert zijn procedure en werkwijze op zijn website.

Artikel 10

1. Een aanvraag om vergoeding van schade wordt ingediend bij het Instituut via een door het Instituut vastgesteld formulier.
2. De aanvraag bevat ten minste:
 - a. de naam en het adres van de aanvrager;
 - b. de datum;

- c. indien van toepassing, de aard en het adres van het gebouw waarop de aanvraag betrekking heeft;
- d. indien mogelijk, de datum of een inschatting van de datum waarop de schade is ontstaan;
- e. een aanduiding van de vermoede oorzaak van de schade;
- f. een beschrijving naar eigen inzicht van de aard en de omvang van de schade;
- g. de inschatting van aanvrager of sprake zou kunnen zijn van een acuut onveilige situatie;
- h. indien van toepassing, de melding dat de schade bij een ander orgaan aanhangig is gemaakt.

Artikel 11

1. Het Instituut kan ten behoeve van een besluit op een aanvraag één of meerdere deskundigen aanwijzen om schade op te nemen en te rapporteren over de aard van de schade in het licht van de door het Instituut te maken beoordeling.
2. De deskundige brengt binnen een termijn van ten hoogste zes maanden na de aanwijzing, of zoveel eerder als redelijkerwijs mogelijk is, een advies uit over zijn bevindingen.
3. Indien de deskundige binnen de termijn zoals vastgesteld door het Instituut geen advies kan uitbrengen, deelt de deskundige dit, onder opgaaf van redenen, aan het Instituut mee voor het einde van de termijn en kan het Instituut de termijn met ten hoogste zes maanden verlengen. Het Instituut stelt de aanvrager daarvan schriftelijk in kennis, onder opgaaf van redenen.

Artikel 12

1. Het Instituut maakt het besluit op de aanvraag om vergoeding van schade bekend binnen:
 - a. 8 weken na ontvangst van de aanvraag, indien op deze aanvraag wordt beslist zonder dat onderzoek is verricht door een aangewezen deskundige, of
 - b. 12 weken na ontvangst van het deskundigenadvies, indien op de aanvraag wordt beslist nadat onderzoek is verricht door een aangewezen deskundige.
 Het Instituut kan de termijn eenmaal verlengen met ten hoogste 12 weken. Het Instituut stelt de aanvrager daarvan schriftelijk in kennis, onder opgaaf van redenen.
2. Voor een complexe aanvraag kan het Instituut onder opgaaf van redenen een termijn stellen, die afwijkt van het eerste lid, waarbinnen het besluit op een aanvraag om vergoeding van schade zal worden bekendgemaakt. Het Instituut kan de termijn eenmaal verlengen met ten hoogste dezelfde periode. Het Instituut stelt de aanvrager daarvan schriftelijk in kennis, onder opgaaf van redenen.

Hoofdstuk 6 Financiering

Artikel 13

1. Onze Minister stelt voldoende financiële middelen ter beschikking aan het Instituut ter uitoefening van haar taken.
2. Onze Minister neemt in zijn begroting het Instituut als afzonderlijke begrotingspost op en voorziet deze post van een toelichting.

Artikel 14

1. Onze Minister kan een heffing opleggen aan een vergunninghouder, als bedoeld in artikel 6 of 25 van de Mijnbouwwet, van een mijnbouwwerk ten behoeve van gaswinning uit het Groningenveld of de gasopslag bij Norg:
 - a. ter bestrijding van de kosten gemaakt in verband met de uitvoering van de taken bedoeld in artikel 2, derde lid, met uitzondering van:
 - i. de kosten die verband houden met de bezoldiging van de leden van het Instituut en de huisvestingskosten van het Instituut, en
 - ii. kosten van vergoedingen die door het Instituut zijn uitgekeerd op grond van artikel 2, derde lid, voor schade die uitsluitend het gevolg is van voldoening aan een bevel of dwingend voorschrift van de overheid.
 - b. ter compensatie van het rentevoordeel dat de exploitant ondervindt als gevolg van de afhandeling van schade door het Instituut.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent de heffing.
3. De hoogte van de heffing wordt bij ministeriële regeling vastgesteld.

Hoofdstuk 7 Rechtsbescherming

Artikel 15

In afwijking van artikel 6:7 van de Algemene wet bestuursrecht bedraagt de termijn voor het indien van een bezwaar of beroepschrift tegen een besluit op grond van deze wet 13 weken.

Artikel 16

De burgerlijke rechter verklaart een vordering tot vergoeding van schade niet ontvankelijk zolang:

- a. op grond van artikel 2, derde lid, een aanvraag om vergoeding van schade kan worden gedaan of in behandeling is, of
- b. tegen een besluit op grond van artikel 2, derde lid, een met voldoende waarborgen omklede bestuursrechtelijke rechtsgang openstaat.

Artikel 17

1. De bestuursrechter kan in een beroep in eerste aanleg tegen een besluit op grond van deze wet op verzoek van een belanghebbende of het bestuursorgaan of ambtshalve de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een rechtsvraag stellen ter beantwoording bij wijze van een prejudiciële uitspraak, indien een antwoord op deze vraag nodig is om op het beroep te beslissen en rechtstreeks van belang is:
 - a. voor een veelheid aan aanvragen die gegrond zijn op dezelfde of soortgelijke feiten en uit dezelfde of soortgelijke samenhangende oorzaken voortkomen, of
 - b. voor beoordeling van talrijke andere uit soortgelijke feiten voortvloeiende beroepen, waarin dezelfde vraag zich voordoet.
2. Alvorens de vraag te stellen, stelt de bestuursrechter belanghebbenden of het bestuursorgaan in de gelegenheid zich uit te laten over het voornemen om een vraag te stellen, alsmede over de inhoud van de te stellen vraag.
3. De tussenuitspraak waarbij de vraag wordt gesteld, vermeldt voorts het onderwerp van geschil, de door de bestuursrechter vastgestelde feiten en de door belanghebbenden en het bestuursorgaan ingenomen standpunten. Tevens bevat de tussenuitspraak een uiteenzetting dat met de beantwoording van de vraag wordt voldaan aan onderdeel a of b van het eerste lid. Tegen de tussenuitspraak waarin de vraag gesteld wordt kan door belanghebbenden en het bestuursorgaan geen hoger beroep worden ingesteld.
4. De griffier zendt onverwijld een afschrift van de tussenuitspraak aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De griffier zendt afschriften van de andere op de procedure betrekking hebbende stukken op diens verzoek aan de griffier van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
5. De bestuursrechter houdt de beslissing in de beroepsprocedure aan totdat een afschrift van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is ontvangen.
6. Indien in een andere lopende beroepsprocedure het antwoord op de vraag rechtstreeks van belang is om op het beroep te beslissen, kan de bestuursrechter op verzoek van een belanghebbende of het bestuursorgaan dan wel ambtshalve de beslissing aanhouden totdat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak heeft gedaan. Alvorens te beslissen als bedoeld in de eerste zin, stelt de bestuursrechter de bij de procedure betrokken belanghebbenden en het bestuursorgaan in de gelegenheid zich daarover uit te laten. De bestuursrechter houdt de beslissing niet aan indien zowel de belanghebbenden als het bestuursorgaan te kennen hebben gegeven voortzetting van de procedure te verlangen. Tegen de beslissing om al dan niet aan te houden kan door belanghebbenden en het bestuursorgaan geen hoger beroep worden ingesteld.

Artikel 18

1. Tenzij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, indien van toepassing gehoord de conclusie van het daartoe aangewezen lid van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, aanstonds beslist overeenkomstig het achtste lid, stelt zij belanghebbenden en het bestuursorgaan in de gelegenheid om binnen een door de haar te bepalen termijn schriftelijk opmerkingen te maken.
2. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kan bepalen dat ook anderen dan de direct bij de beroepsprocedure betrokken belanghebbenden en het bestuursorgaan binnen een daartoe te bepalen termijn in de gelegenheid worden gesteld om schriftelijke opmerkingen te maken. De aankondiging hiervan geschiedt op een door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State te bepalen wijze.
3. Schriftelijke opmerkingen worden door een belanghebbende en het bestuursorgaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State getekend en ter griffie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ingediend. De griffier zendt onverwijld een afschrift aan belanghebbenden en het bestuursorgaan.
4. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kan, indien het belang der zaak dit geraden doet voorkomen, anderen dan de bij de beroepsprocedure betrokken belanghebbenden en het bestuursorgaan, hetzij ambtshalve, hetzij op een daartoe strekkend verzoek, oproepen om een mondelinge of schriftelijke toelichting te doen. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kan, indien zij een mondelinge toelichting heeft bevolen, degenen die ingevolge het tweede lid schriftelijke opmerkingen hebben gemaakt, uitnodigen ter zitting aanwezig te zijn teneinde over hun opmerkingen te worden gehoord.
5. De in het vierde lid bedoelde toelichting kan worden gegeven door anderen dan de belanghebbenden en het bestuursorgaan. De daaruit voor een belanghebbende of het bestuursorgaan ontstane vermeerdering van kosten is niet in de in artikel 19, tweede lid, bedoelde beslissing over de kosten begrepen. Een schriftelijke toelichting wordt door belanghebbende dan wel het bestuursorgaan getekend en ter griffie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ingediend. De griffier zendt onverwijld een afschrift aan belanghebbenden en het bestuursorgaan.
6. Na het verstrijken van de termijn voor het maken van schriftelijke opmerkingen, dan wel na de mondelinge of schriftelijke toelichting, kan de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, onder overeenkomstige toepassing van artikel 8:12a van de Algemene wet bestuursrecht, één van haar leden verzoeken een conclusie te nemen, hetzij onmiddellijk, hetzij op een daartoe te bepalen dag. De griffier zendt onverwijld een afschrift van de conclusie aan de belanghebbenden en het bestuursorgaan. De belanghebbenden en het bestuursorgaan kunnen binnen twee weken na verzending van het afschrift van de conclusie hun schriftelijk commentaar daarop doen toekomen aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
7. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State bepaalt de dag waarop zij zal beslissen:
 - a. na het verstrijken van de termijn voor het maken van schriftelijke opmerkingen, dan wel na de mondelinge of schriftelijke toelichting, indien door de voorzitter van Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geen gebruik is gemaakt van de mogelijkheid bedoeld in het zesde lid, of
 - b. nadat het daartoe op grond van het zesde lid verzochte lid van Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State conclusie heeft genomen.
 De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kan de vraag herformuleren. Tenzij de herformulering van ondergeschikte betekenis is, stelt zij belanghebbenden en het bestuursorgaan in de gelegenheid om binnen een door haar te bepalen termijn schriftelijke opmerkingen te maken.
8. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ziet af van beantwoording indien zij oordeelt dat de vraag zich niet voor beantwoording bij wijze van prejudiciële uitspraak leent of de vraag van onvoldoende gewicht is om beantwoording te rechtvaardigen. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kan zich bij de vermelding van de gronden van haar uitspraak beperken tot dit oordeel.
9. Indien het antwoord op de vraag, nadat deze is gesteld, niet meer nodig is om in de procedure, bedoeld in artikel 17, eerste lid, op het beroep te beslissen, kan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, indien haar dat geraden voorkomt, de vraag desondanks beantwoorden met het oog op aanhangige beroepen in soortgelijke zaken.

10. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State begroot in haar uitspraak , onder overeenkomstige toepassing van het Besluit proceskosten bestuursrecht, de kosten, belanghebbenden en het bestuursorgaan ingevolge dit artikel hebben gemaakt.

11. De griffier zendt onverwijld een afschrift van de uitspraak aan de rechter die de vraag heeft gesteld, de belanghebbenden en het bestuursorgaan. De griffier zendt eveneens onverwijld aan de rechter die de vraag heeft gesteld een afschrift van de conclusie van het daartoe verzochte lid van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, indien van toepassing, en afschriften van de in het derde en vierde lid genoemde schriftelijke opmerkingen en schriftelijke toelichtingen.

Artikel 19

1. Behoudens indien het antwoord op de vraag niet meer nodig is om op het beroep te beslissen, beslist de bestuursrechter, nadat hij belanghebbenden en het bestuursorgaan de gelegenheid heeft gegeven zich schriftelijk over de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uit te laten, met inachtneming van deze uitspraak.

2. De bestuursrechter kan onder de proceskosten waarin een bestuursorgaan of, indien van toepassing, een belanghebbende veroordeeld wordt, ook opnemen het door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State begrote bedrag voor de ingevolge artikel 17, derde en vierde lid, door de wederpartij gemaakte kosten, bedoeld in artikel 18, tiende lid.

3. Geen griffierecht wordt geheven van belanghebbenden, het bestuursorgaan en anderen die verschijnen in de prejudiciële procedure als bedoeld in artikel 17.

Artikel 20

1. De artikelen 8:10 tot en met 8:12, 8:14 tot en met 8:20, 8:23 tot en met 8:28, 8:29 tot en met 8:32a, 8:35 tot en met 8:40a, 8:45a, 8:60, 8:60a, tweede lid, 8:61, 8:62, 8:65; 8:77, eerste lid, onderdelen a tot en met e, en derde lid, 8:78 en 8:79 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing op de behandeling van een verzoek om een prejudiciële uitspraak door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

2. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State doet op de op grond van artikel 18, zevende lid, bepaalde dag schriftelijk uitspraak op een verzoek om een prejudiciële beslissing.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 21

In aanvulling op artikel 39, eerste lid, van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen zendt Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat binnen drie jaar na de inwerkingtreding van deze wet, en nadien iedere vijf jaar, aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Artikel 22

1. Met ingang van de datum van inwerkingtreding van deze wet wordt het Besluit Mijnbouwschade Groningen ingetrokken.

2. Besluiten van de deelcommissie mijnbouwschade op grond van artikel 3, tweede lid, van het Besluit Mijnbouwschade Groningen, en de deelcommissie bezwaar, op grond van artikel 3, derde lid, van het Besluit Mijnbouwschade Groningen, worden na inwerkingtreding van deze wet aangemerkt als besluiten van het Instituut Mijnbouwschade als bedoeld in artikel 2, derde lid.

3. Aanvragen tot vergoeding van schade die in de periode van 19 maart 2018 tot de datum van inwerkingtreding van deze wet op grond van het Besluit Mijnbouwschade Groningen zijn ingediend bij de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen en bij die Commissie in behandeling zijn, worden voor de toepassing van deze wet aangemerkt als een aanvraag tot vergoeding van schade als bedoeld in artikel 2, derde lid.

4. Schademeldingen die in de periode van 31 maart 2017, 12:00 uur, tot 19 maart 2018 zijn voorgelegd aan het Centrum Veilig Wonen en bij het Centrum in behandeling zijn, worden voor de toepassing van deze wet aangemerkt als een aanvraag tot vergoeding van schade als bedoeld in artikel 2, derde lid.

5. Het Instituut neemt de zaken bedoeld in het tweede tot en met vierde lid over in de staat waarin deze zich bevinden.

Artikel 23

Aanvragen om vergoeding van schade worden door het Instituut niet in behandeling genomen indien ten aanzien van de schade op het moment van inwerkingtreding van deze wet reeds een vordering is ingesteld bij de burgerlijke rechter, tenzij de vordering bij de burgerlijke rechter door de gedupeerde wordt ingetrokken.

Artikel 24

Het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 177 van boek 6 wordt een lid toegevoegd, luidende:

8. Op de afhandeling van schade als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel b, die ontstaat door beweging van de bodem als gevolg van de aanleg of de exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve gaswinning uit het Groningenveld of gasopslag bij Norg is de Wet Mijnbouwschade Groningen van toepassing.

B

In artikel 6:177a eerste lid wordt na 'uit het Groningenveld' ingevoegd 'of gasopslag bij Norg'.

Artikel 25

De wet op de Raad van State wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 30b wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. De Afdeling bestuursrechtspraak neemt kennis van door de bestuursrechter gestelde prejudiciële vragen.

Artikel 26

Indien het bij koninklijke boodschap van 5 juni 2018 ingediende voorstel van wet houdende wijziging van de Gaswet en van de Mijnbouwwet betreffende het minimaliseren van de gaswinning uit het Groningenveld (Kamerstukken II 2017/18, 34 957, nr. 2) tot wet is of wordt verheven en artikel C, artikel 52f, tweede lid, van die wet:

- a. eerder in werking treedt of is getreden dan deze wet, vervalt artikel 52f, tweede lid, van de Mijnbouwwet;
- b. later in werking treedt dan deze wet, vervalt artikel C, artikel 52f, tweede lid, van die wet.

Artikel 27

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 28

Deze wet wordt aangehaald als: Wet Instituut mijnbouwschade Groningen.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

CONSULTATIEVERSIE